

Skadeforsikring TRANSPORTFORSIKRING 206-01, gyldig fra 01.09.2014

Erstatter vilkår 200 av 01.01.2005

INNHOOLD

Innledning.....	3
1. Innledende bestemmelser.....	4
1.1 Definisjoner.....	4
2. Hva forsikringen omfatter.....	4
2.1 Forsikringens farefelt.....	4
2.2 Alle farer - A-vilkår.....	4
2.3 Utvidet transportulykke - B-vilkår.....	4
2.4 Transportulykke - C-vilkår.....	4
2.5 Forsikringens tapsfelt.....	5
2.6 Årsakssammenheng.....	5
2.7 Bevisbyrde.....	5
3. Hvem forsikringen gjelder for - Identifikasjon.....	5
3.1 Hvem forsikringen gjelder for.....	5
3.2 Identifikasjon.....	5
3.3 Selskapets innsigelser.....	6
4. Plikten til å gi opplysninger.....	6
4.1 Forsikringstakerens.....	6
4.2 Tredjemanns opplysningsplikt.....	6
5. Forsikringstiden.....	6
5.1 Forsikringsperiodens start.....	6
5.2 Forsikringsperiodens opphør.....	7
5.3 Midlertidig opphør av forsikringen.....	7
6. Unntatte farer – Samvirke mellom flere farer.....	7
6.1 Dekkslast.....	7
6.2 Unntatte farer.....	7
6.3 Kondens og andre temperatur-innvirkninger.....	8
6.4 Samvirke mellom flere farer.....	8
7. Sikkerhetsforskrifter.....	8
7.1 Almennelige regler.....	8
7.2 Uegnet transportmiddel.....	8
7.3 Merking og innpakning av varer.....	9
7.4 Varer som fraktes i termoregulert transportmiddel.....	9
7.5 Tyverisikring fra egen/lånt/leid bil.....	9
8. Redningstiltak, avbrytelse og fullføring av transporten.....	9
8.1 Sikredes plikt til å begrense tapet.....	9
8.2 Selskapets ansvar ved sikredes unnlattelse.....	10
8.3 Oppgivelse av transporten etter krav fra selskapet.....	10
8.4 Fullføring av transporten etter krav fra selskapet.....	10
9. Forsikringsverdien.....	10
9.1 Forsikringsverdien.....	10

9.2	Underforsikring	10
9.3	Overforsikring	10
10.	Selskapets erstatningsansvar	10
10.1	Hovedregel	10
10.2	Ansvar utover forsikringssummen.....	10
10.3	Selskapets adgang til lå fri seg fra videre ansvar ved å utbetale forsikringssummen	11
10.4	Totaltap.....	11
10.5	Manko	11
10.6	Skade.....	11
10.7	Skade på- eller tap av en del av et hele.....	11
10.8	Rednings-omkostninger	12
10.9	Fellehavari	12
10.10	Omkostninger ved sikkerhetsstillelse	12
10.11	Saksomkostninger	12
10.12	Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret.....	12
10.13	Omkostninger ved tiltak som angår flere interesser.....	12
11.	Erstatningsoppgjør.....	12
11.1	Sikredes opplysningsplikt.....	12
11.2	Svik	12
11.3	Besiktelse av skade	12
11.4	Valutakurser.....	13
11.5	Renter av erstatningen.....	13
11.6	Forsikringsdoku-mentet som legitimasjonsdoku-ment	13
11.7	Selskapets rett til å forlange forsikringsdokumentet tilbakelevert eller forevist ved utbetaling av erstatning	13
11.8	Selskapets adgang til å overta varene ved utbetaling av erstatning	13
12.	Dekningskrav mot tredjemann (regress).....	13
12.1	Selskapets rett til å tre inn i dekningskrav som sikrede har mot tredjemann.....	13
12.2	Sikredes plikt til å bevare og sikre kravet.....	14
12.3	Sikredes plikt til å bistå selskapet med opplysninger og dokumenter	14
13.	Oppsigelse	14
13.1	Oppsigelse ved svik.....	14
13.2	Oppsigelse ved uriktige opplysninger	14
13.3	Oppsigelse som følge av sikredes handling etter unnløstelse	14
14.	Lovvalg og jurisdiksjon.....	14
14.1	Lovvalg og jurisdiksjon.....	14
15.	Instruks til varemottaker	15
15.1	Kontroll.....	15
15.2	Bevissikring.....	15
15.3	Redning	15
15.4	Reklamasjon	15
15.5	Dokumentasjon.....	15

INNLEDNING

«Vilkår for transportforsikring av varer» er et sett med vilkår som partene i en forsikringsavtale kan benytte for å beskytte eierens og andres økonomiske interesse i en gjenstand under transport fra ett sted til et annet. En «vare» kan i vilkårenes forstand være nær sagt hva som helst: typiske handelsvarer som ledd i et salg, en maskin som flyttes fra et produksjonssted til et annet for samme bedrift, en spesialkonstruert del av et brospenn, levende oppdrettsfisk eller en travhest. Transporten kan gå til vanns, til lands eller i luften.

Skal vilkårene for transportforsikring av varer komme til anvendelse på en transport, må partene ha avtalt dette. En slik avtale vil komme til uttrykk i forsikringsbeviset (polisen). Ettersom vilkårene utgjør standardvilkår og først og fremst er skrevet for transport av ordinære handelsvarer, er det ikke gitt at de i alle henseender vil passe like godt hvis man står overfor transport av spesialgjenstander. Ved slike transporter er det derfor viktig at både forsikringstakeren og selskapet tenker gjennom om det er nødvendig med spesialvilkår som supplerer eller kommer i stedet for standardvilkårene.

1. INNLEDENDE BESTEMMELSER

1.1 Definisjoner	<p>a. Tap Økonomisk tap av enhver art, derunder totaltap, manko, skade, inntektstap, omkostninger og ansvar, jf. unntakene i pkt. 2.5 tredje ledd.</p> <p>b. Skade Fysisk beskadigelse som ikke er totaltap eller manko.</p> <p>c. Transportdokument Konnossement eller annet dokument som gir råderett over varene under transporten.</p> <p>d. Forsikringsdokument Det legitimasjonsdokument som utstedes for forsikringen i forbindelse med den enkelte transport.</p>
-------------------------	---

2. HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

2.1 Forsikringens farefelt	<p>Ansvarsdekningen er kun omfattet av forsikringen dersom det fremgår av forsikringsbeviset.</p> <p>Ansvarsdekningen gjelder til fordel for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsikringstaker • Enhver rettmessig bruker av arbeidsmaskinen.
2.2 Alle farer - A-vilkår	<p>En forsikring på A-vilkår omfatter alle farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av pkt. 6.1, 6.2 og 6.3.</p>
2.3 Utvidet transportulykke - B-vilkår	<p>En forsikring på B-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som følger av pkt. 6.1, 6.2 og 6.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støting, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for liknende alvorlig ulykke. b. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støting, velting, avsporing eller utforkjøring. c. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støting, er styrtet eller har kjørt av rullebanen. d. Brann, lynnedslag eller eksplosjon. e. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller liknende naturkatastrofer. f. At varene kastes eller skylles overbord. g. At vann fra hav, innsjø eller elv trenger inn i lager eller på oppbevaringsplass. h. Lasting eller lossing av de forsikrede varer, likevel begrenset til totaltap av hele kolli. i. Lasting, lossing eller flytting av de forsikrede varer i nødhavn, og tyveri eller nedbør mens varene er lagret i nødhavn.
2.4 Transportulykke - C-vilkår	<p>En forsikring på C-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av pkt. 6.1, 6.2 og 6.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støting, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for liknende alvorlig ulykke. b. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støting, velting, avsporing eller utforkjøring. c. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støting, er styrtet eller har kjørt av rullebanen. d. Brann, lynnedslag eller eksplosjon. e. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller liknende naturkatastrofer.

2.5 Forsikringens tapsfelt	<p>Forsikringen omfatter ikke følgende tap:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Totaltap, jf. pkt. 10.4 • Manko, jf. pkt. 10.5 • Skade, jf. pkt. 10.6 <p>Forsikringen omfatter også følgende omkostninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redningsomkostninger, jf. pkt. 10.8 • Felleshavaribidrag, jf. pkt. 10.9 • Omkostninger ved sikkerhetsstillelse, jf. pkt. 10.10 • Saksomkostninger, jf. pkt. 10.11 • Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret, jf. pkt. 10.12 <p>Med mindre annet er særskilt avtalt, erstatter selskapet ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alminnelig formuestap, herunder tidstap, konjunkturtap, markedstap, driftstap og liknende tap. • Ansvar som sikrede pådrar seg overfor tredjemann. <p>Er forsikringen dekket på B-vilkår, jf. pkt. 2.3, eller på C-vilkår, jf. pkt. 2.4, dekker forsikringen også felleshavaribidrag, jf. pkt. 10.9 og felleshavarioppofrelse som ikke skyldes en fare som forsikringen omfatter, med mindre det dreier seg om en fare som er unntatt i pkt. 6.1, 6.2 og 6.3.</p>
2.6 Årsaks-sammenheng	<p>Forsikringen omfatter tap som skyldes at de forsikrede varer i forsikringstiden er rammet av en fare som forsikringen omfatter.</p>
2.7 Bevisbyrde	<p>Sikrede har bevisbyrden for han har lidt et tap som omfattes av forsikringen, og for tapets omfang.</p> <p>Selskapet har bevisbyrden for at et tap er forårsaket av en fare som er unntatt i vilkårene.</p>

3. HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR - IDENTIFIKASJON

3.1 Hvem forsikringen gjelder for	<p>Er det ikke angitt hvilke personers interesse forsikringen omfatter, gjelder den til fordel for forsikringstakeren og dem som fra ham har fått overdratt eiendomsrett til- eller sikkerhetsrett i varene, såfremt sikkerhetsretten er stiftet gjennom overdragelse av transportdokument for varene.</p> <p>Er forsikringen tegnet av selgeren, uten at det fremgår av salgsavtalen med tilhørende leveringsvilkår eller av særskilt avtale at kjøperens eller andre senere eieres interesse i varene skal være omfattet av forsikringen, dekker forsikringen ikke disses interesse i varene.</p> <p>Hvis forsikringstakeren ikke har eller får noen formuesinteresse i varene, ansees forsikringen, hvor ikke annet følger av forholdende, som tegnet til fordel for selgeren om dem som utleder sin rett til varene fra ham.</p> <p>Er sikrede både avsender og mottaker av varene, kan sikrede ved et forsikringstilfelle velge om han vil påberope seg reglene om dekning av selgerens interesse eller reglene om dekning av kjøperens interesse. Velger han det siste, kan han likevel ikke kreve dekket tap som nevnt i pkt. 9.1 d.</p> <p>Utover det som er bestemt i første ledd, gjelder forsikringen ikke til fordel for innehaveren av panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett som angitt i FAL § 7-1 tredje ledd.</p>
3.2 Identifikasjon	<p>Selskapet kan overfor sikrede påberope seg at retten til erstatning for varene er gått helt eller delvis tapt som følge av handling eller unnlattelse fra:</p> <p>a. Ledende personell hos en av de sikrede med ansvar for transporten av varene.</p>

	<p>b. Forsikringstakeren eller tidligere eier av varene. Det er intet vilkår at vedkommende var eier da forsømmelsen fant sted, såfremt varene berodde hos ham eller hos noen som hadde dem på hans vegne.</p> <p>Ved brudd på sikkerhetsforskriftene i punkt 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, eller på en sikkerhetsforskrift som er gitt av selskapet i medhold av punkt 7.1 og inntatt i forsikringsbeviset, kan selskapet også påberope seg handling eller unnlatelse fra andre personer som er engasjert for å forestå organiseringen av transporten.</p>
<p>3.3 Selskapets innsigelser overfor godtroende erverver av forsikringsdokumentet</p>	<p>Har sikrede fått det utstedte forsikringsdokumentet i hende, kan selskapet ikke gjøre gjeldende at:</p> <p>a. Forsikringsavtalen senere er endret eller oppsagt. b. Dekningen er bortfalt som følge av manglende premiebetaling. c. Retten til erstatning helt eller delvis er gått tapt som følge av handling eller unnlatelse fra tidligere eiers side. Dette gjelder likevel ikke når forsikringstakeren har forsømt sin opplysningsplikt, jf. pkt. 4.1. d. Det kan motregne krav på premie eller andre krav mot forsikringstakeren i erstatningen. e. Det tidligere har utbetalt erstatningen.</p> <p>Selskapet kan likevel gjøre sine innsigelser gjeldende såfremt sikrede, da han fikk forsikringsdokumentet i hende, kjente eller burde ha kjent til det forhold som ligger til grunn for innsigelsen.</p>

4. PLIKTEN TIL Å GI OPPLYSNINGER

<p>4.1 Forsikringstakerens opplysningsplikt</p>	<p>I forbindelse med inngåelsen eller eventuell fornyelse av forsikringsavtalen kan Selskapet be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for risikovurderingen. Forsikringstaker skal gi riktige og fullstendige svar på selskapets spørsmål.</p> <p>Forsikringstakeren skal også av eget initiativ gi selskapet opplysninger om særlige forhold som er av vesentlig betydning for risikovurderingen.</p> <p>Blir forsikringstakeren på noe tidspunkt klar over at han har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, skal han uten ugrunnet opphold melde fra til selskapet om dette.</p>
<p>4.2 Tredjemanns opplysningsplikt</p>	<p>Omfatter forsikringen en tredjemanns interesse, og vet tredjemann at forsikringen er eller vil bli tegnet, har tredjemann samme opplysningsplikt som forsikringstakeren, jf. pkt. 4.1.</p> <p>Ved tredjemanns brudd på opplysningsplikten etter første ledd, gjelder FAL § 4-2 tilsvarende</p>

5. FORSIKRINGSTIDEN

<p>5.1 Forsikringsperiodens start</p>	<p>Er selgeren forsikringstaker, begynner selskapets ansvar å løpe når varene settes i bevegelse for direkte ombordbringelse i det transportmiddel som fører dem fra det lager eller sted som er utgangspunkt for den forsikrede transport.</p> <p>Er kjøperen forsikringstaker, eller er det uttrykkelig angitt at forsikringen bare omfatter kjøperens interesse, begynner selskapets ansvar å løpe når risikoen går over på kjøperen i henhold til salgsavtalen, eller når en forsikring tegnet av selgeren i henhold til salgsavtalen opphører.</p> <p>Omfatter forsikringen bare kjøpers interesse, erstatter selskapet også kjøperens tap ved at et transportdokument han har innløst i god tro ikke inneholder opplysning om</p>
--	---

	manko eller skade som varene har lidt etter det tidspunkt som er nevnt i første ledd.
5.2 Forsikringsperiodens opphør	<p>Selskapets ansvar opphører ved det av følgende punkt nevnt under som først inntreffer:</p> <ol style="list-style-type: none"> Når varene er trygt avlesset fra det transportmiddel som brakte dem til mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted. Hvis varene ikke skal inntas på mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted, når varene blir utlevert til mottaker eller disponeres av denne på annen måte. Når transportøren med hjemmel i fraktavtalen har solgt varene for sikredes regning og risikoen har blitt overført til kjøperen. Kl. 24 lokal tid den 30. dag etter den dag da lossing av varene ble avsluttet på det oppgitte bestemmelsessted. Kl. 24 lokal tid den 60. dag etter lossing av varene fra det skip som brakte dem til avtalt lossehavn.
5.3 Midlertidig opphør av forsikringen	<p>Forsikringen trer ut av kraft når varene blir oppholdt på ett sted i mer enn 15 dager på grunn av sikredes forhold. Forsikringen gjeninntre fra det øyeblikket det settes i verk fysiske tiltak for å igangsette eller gjenoppta transporten.</p> <p>Blir varene oppholdt underveis i mer enn tre måneder på ett enkelt sted, trer forsikringen ut av kraft i den overskytende oppholdstid, med mindre oppholdet skyldes:</p> <ol style="list-style-type: none"> Erstatningsmessig skade, tyveri eller sjørøveri. Skade på andre varer som føres med transportmidlet. At et transportmiddel som varene er innlastet i har vært utsatt for havari, er forsvunnet eller forlatt. At havner eller transportveier er blitt ødelagt eller sperret.

6. UNNTATTE FARER – SAMVIRKE MELLOM FLERE FARER

6.1 Dekklast	<p>Er varene forsikret som dekkslast og ført på dekk, svarer selskapet ikke for:</p> <ol style="list-style-type: none"> Tap som følge av nedbør eller overvann. Tap som skyldes smuss eller gnister som ikke forårsaker brann. Tap som følge av at last forskyver seg under gange, med mindre tapet skyldes at de forsikrede varer går overbord. Tap som følge av sammenblanding med- eller utlekking fra den øvrige last. <p>Tap som nevnt i pkt. a. erstattes likevel hvis det skyldes brann eller eksplosjon, eller at skipet har støtt mot fast eller flytende gjenstand.</p> <p>Blir varer som er forsikret som romlast ført på dekk, og forsikringstakeren kjente til, eller burde kjenne til dette, gjelder pkt. a. og b. tilsvarende.</p> <p>Er varer transportert i lukket container, ansees de som romlast uten hensyn til om vedkommende container føres på dekk eller ikke.</p>
6.2 Unntatte farer	<p>Forsikringen omfatter ikke tap som skyldes:</p> <ol style="list-style-type: none"> Varenes egenskaper eller deres tilstand ved forsikringsperiodens start Normalt svinn Protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje, terrorhandlinger o.l., med

	<p>mindre det foreligger særlig avtale om dekning</p> <p>d. At varene er bestemt for et ulovlig formål, er fremstilt gjennom ulovlig virksomhet eller ved ulovlige metoder. Ulovligheten bedømmes etter de regler som ved forsikringsperiodens start gjaldt i eksportlandet, importlandet eller et annet land som sikrede måtte regne med at varene skulle passere</p> <p>e. Forsinkelse, med mindre det dreier seg om videreutvikling av erstatningsmessig skade under videretransport, eller det foreligger særlig avtale om dekning</p> <p>f. Krig eller krigslignende forhold, med mindre det foreligger særlig avtale om dekning</p> <p>g. Inngrep mot varene som foretas av statsmakt</p> <p>h. Oppbringelse, konfiskasjon, rekvisisjon og andre liknende inngrep mot transportmidlet, iverksatt av statsmakt</p> <p>i. Hindring av transportvirksomheten, iverksatt av statsmakt</p> <p>j. Frigjøring av atomenergi</p> <p>k. Kjemiske, biologiske, biokjemiske eller elektromagnetiske våpen</p>
6.3 Kondens og andre temperaturinnvirkninger	<p>Selskapet svarer ikke for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, med mindre tapet skyldes:</p> <p>a. At transportmidlet eller lasten har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmidlet</p> <p>b. At varene er sendt med et transportmiddel eller i en container som var uegnet for transporten, jf. likevel pkt. 7.2.</p> <p>c. Utilstrekkelige eller sviktende beskyttelsesforanstaltninger fra transportørens side</p> <p>d. Brann, lynnedslag eller eksplosjon</p> <p>Er varene fraktet eller skulle de ha vært fraktet i termoregulert transportmiddel eller container, svarer selskapet likevel bare for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, såfremt tapet skyldes:</p> <p>e. At transportmidlet har vært utsatt for havari som nevnt i punkt 2.3 a., b. og c. etter at varene er innlastet i transportmidlet eller container.</p> <p>f. Brann, lynnedslag eller eksplosjon</p> <p>g. At termomaskineriet har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmidlet eller container, og som følge av dette har vært ute av drift sammenhengende i minst 6 timer.</p>
6.4 Samvirke mellom flere farer	<p>Hvis tapet er forårsaket ved et samvirke mellom flere forskjellige farer, og en eller flere av disse farene ikke omfattes av forsikringen, fordeles tapet forholdsmessig over de enkelte farer etter den innflytelse hver av dem må antas å ha øvet på dets inntreden og omfang, og selskapet svarer kun for den del av tapet som blir henført til de farer forsikringen omfatter.</p> <p>Har en fare som nevnt i pkt. 6.2 f. eller g. medvirket til tapet, skal likevel hele tapet ansees forårsaket av en slik fare.</p>

7. SIKKERHETSFORSKRIFTER

7.1 Alminnelige regler	<p>For forsikringen gjelder de sikkerhetsforskrifter som er angitt i pkt. 7.2 til 7.5 og de forskrifter som ellers er gitt av selskapet, og som fremgår av forsikringsbeviset. Ved internasjonale transporter er dessuten alle forskrifter og påbud om forholdsregler for å forebygge tap, gitt av offentlig myndighet, å anse som sikkerhetsforskrifter, idet FAL § 1-2 litra (e) er fraveket, jf. lovens § 1-3 annet ledd litra (e).</p> <p>Overtres en sikkerhetsforskrift, svarer selskapet bare i den utstrekning det godtgjøres at tapet ikke er en følge av overtredelsen eller at overtredelsen ikke kan tilregnes sikrede</p>
7.2 Uegnet transportmiddel	<p>Sikrede skal sørge for at varene sendes med et transportmiddel eller i en container</p>

	som er egnet for transporten.
7.3 Merking og innpakning av varer	<p>Hvert enkelt kolli av varene skal tydelig angi følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> Avsenders og mottakers navn og adresse. Hvilken side som er «opp» eller «ned» på kolliet. Varenes farlighetsgrad, angitt med internasjonale symboler. Tyngdepunksangivelser. Løfteanvisninger. <p>Dersom varenes beskaffenhet krever det, skal hvert enkelt kolli også inneholde særskilte anvisninger om behandling av varene, f.eks. at de skal behandles spesielt varsomt, eller at de ikke skal utsettes for bestemte typer påvirkning, som fuktighet, varme, slag, støt o.l.</p> <p>Merking skal skje på norsk. Ved internasjonale transporter skal varene i tillegg være merket på engelsk.</p> <p>Varene skal være innpakket, emballert og sikret slik at de kan tåle normale og påregnelige transportpåkjenninger.</p>
7.4 Varer som fraktes i termoregulert transportmiddel	<p>For varer som fraktes i termoregulert transportmiddel gjelder i tillegg til pkt. 7.3 følgende sikkerhetsforskrift:</p> <ol style="list-style-type: none"> Det termoregulerte transportmidlet må, før varene lastes inn, ha oppnådd transporttemperaturen, og avsenderen må så vidt mulig pålegge transportøren å kontrollere temperaturen hver tredje time under transporten. Varenes innlastningstemperatur skal være i overensstemmelse med transporttemperaturen, og innlastings- og transporttemperaturen skal angis i fraktbrevet. Før transporten påbegynnes, skal avsender om mulig påse at lasterommet eller containeren ikke har hull eller er utett, at lasterommet eller containeren er rengjort og luktfri, og at dører og pakninger er tette. Varen skal stues så kompakt at utglidninger forhindres, men likevel slik at luftsirkulasjonen, særlig under taket, ned langs dørene og retur langs gulvet, ikke blir blokkert.
7.5 Tyverisikring fra egen/lånt/leid bil	<p>Ved transport med bil som eies, føres, leies eller lånes av sikrede gjelder:</p> <ol style="list-style-type: none"> Når parkert bil forlates, skal den være lukket og låst, og nøkkel skal ikke oppbevares i eller på bilen. FG-godkjent tyverialarm (godkjent av Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnemnd) skal i tillegg være montert og aktivisert. Om natten skal forlatt bil, i tillegg til å være låst, ha montert FG-godkjent aktivisert tyverialarm eller være i låst enegarasje. Natten regnes som tiden fra man setter fra seg bilen om kvelden til man tar den i bruk neste dag, i alle fall mellom kl. 00.00 og kl. 06.00.

8. REDNINGSTILTAK, AVBRYTELSE OG FULLFØRELSE AV TRANSPORTEN

8.1 Sikredes plikt til å begrense tapet	<p>Er det overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe, eller er det inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham for å avverge eller begrense tapet. Gir selskapet bestemte forskrifter, skal han følge dem, med mindre han må forstå at de er utferdiget på grunnlag av uriktige eller mangelfulle opplysninger om den faktiske situasjon.</p> <p>Er forsikringstilfellet inntruffet, skal sikrede uten ugrunnet opphold melde fra til selskapet. Sikrede skal holde selskapet underrettet om den videre utvikling, og varsle det til sjøforklaring og besiktelser hvor det kan være av betydning for det å være representert.</p>
--	--

	Blir transporten oppholdt, skal sikrede uten ugrunnet opphold varsle selskapet og gjøre det som er mulig for å få transporten i gang igjen.
8.2 Selskapets ansvar ved sikredes unnlatelse	Har sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt unnlatt å oppfylle sine plikter jf. pkt. 8.1, svarer ikke selskapet for større tap enn det må antas at selskapet ville ha hatt å dekke, dersom plikten var oppfylt.
8.3 Oppgivelse av transporten etter krav fra selskapet	Selskapet kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmelsessted skal oppgis dersom videretransporten: <ul style="list-style-type: none"> a. Ikke kan skje uten ekstraordinær risiko for erstatningsmessig tap av varene eller betydelig skade på dem. b. Vil medføre urimelig meromkostninger for selskapet. c. Ikke kan ventes fullført etter å ha blitt forsinket i minst 30 dager.
8.4 Fullførelse av transporten etter krav fra selskapet	Selskapet kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmelsessted skal fullføres, med mindre det på grunn av erstatningsmessig skade som varene har lidt eller må fryktes å ville lide under videretransporten, ville være uforsvarlig å sende dem til bestemmelsesstedet

9. FORSIKRINGSVERDIEN

9.1 Forsikringsverdien	Når ikke annet er avtalt, skal forsikringsverdien ansees å være varenes markedspris på innlastningsstedet ved forsikringens start. Er varene solgt, legges fakturabeløpet til grunn ved ansettelsen av deres markedspris. Kommer erstatningen av varene kjøperen til gode, omfatter forsikringsverdien eventuelt i tillegg: <ul style="list-style-type: none"> a. Kjøperens omkostninger i forbindelse med avsendelsen. b. Toll og andre ordinære omkostninger ved transporten. c. Forsikringspremie som kjøperen skal betale. d. Frakt som kjøperen har betalt, eller vil måtte betale. e. Kjøperens forventede fortjeneste. Er intet annet avtalt, er forsikringsverdien av slik forventet fortjeneste 10 % av varenes forsikringsverdi for øvrig.
9.2 Underforsikring	Er forsikringssummen mindre enn forsikringsverdien, skal selskapet bare erstatte en så stor del av tapet som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsverdien.
9.3 Overforsikring	Er forsikringssummen større enn forsikringsverdien, skal selskapet bare erstatte tapet inntil forsikringsverdien.

10. SELSKAPETS ERSTATNINGSANSVAR

10.1 Hovedregel	Selskapet svarer for tap inntil forsikringssummen som er forårsaket ved ett enkelt forsikringstilfelle
10.2 Ansvar utover forsikringssummen	Selv om forsikringssummen overskrides, erstatter selskapet: <ul style="list-style-type: none"> a. Tap som nevnt i pkt. 10.8 – 10.12. b. Renter av erstatningen jf. pkt. 11.5.

10.3 Selskapets adgang til lå fri seg fra videre ansvar ved å utbetale forsikringssummen	<p>Er et forsikringstilfelle inntrådt, kan selskapet fri seg fra ansvar for tap som nevnt i pkt.t 10.8 – 10.13 ved å gi sikrede melding om at forsikringssummen vil bli utbetalt, eller deler av forsikringssummen som angår de varer som er rammet av forsikringstilfellet. Selskapet har i dette tilfellet ingen rett til å overta varene jf. pkt.t 11.8.</p> <p>Tap som nevnt, erstattes likevel utover forsikringssummen, såfremt det skyldes foranstaltninger satt i verk før sikrede fikk melding om selskapets beslutning.</p>
10.4 Totaltap	<p>Totaltap foreligger når:</p> <ol style="list-style-type: none"> Hele varepartiet er gått til grunne. Hele varepartiet er unndratt til sikrede uten at det er mulighet for at han vil få det igjen. Transporten til det fastsatte bestemmelsesstedet er oppgitt overensstemmende med pkt. 8.3 eller 8.4. Hele varepartiet er så sterkt beskadiget at minst 90 % av verdien må ansees tapt. <p>Ved totaltap erstatter selskapet forsikringssummen for det forsikrede vareparti, men likevel ikke utover forsikringsverdien.</p> <p>I erstatningen gjøres det ikke fradrag for eventuelle skader pådratt i forsikringstiden, uansett om disse omfattes av forsikringen eller ikke.</p>
10.5 Manko	<p>Manko foreligger når en del av det forsikrede vareparti er gått tapt som angitt i pkt. 10.4 a.</p> <p>Ved manko erstatter selskapet en så stor del av forsikringssummen for hele varepartiet som tilsvarer de varer som er gått tapt. Pkt. 10.4 b. får tilsvarende anvendelse.</p>
10.6 Skade	<p>Er forsikrede varer blitt skadet, kan selskapet kreve at skaden blir utbedret mot å erstatte omkostningene ved utbedringen etter hvert som de påløper. Utbedring kan ikke kreves dersom den fører til urimelig tap eller ulempe for sikrede.</p> <p>Hvis selskapet ikke krever eller kan kreve at skaden blir utbedret, eller hvis utbedringen ikke er fullstendig, erstatter selskapet så mange prosent av forsikringsverdien av de skadede varer som svarer til den endelige reduksjon av deres verdi (skadeprosenten).</p> <p>Er skadeprosenten for varer bestemt for videresalg fastsatt til 50 % eller høyere ved besiktigelse jf. pkt. 11.3, kan selskapet forlange at de skal selges og bestemme salgsmåten. Erstatningen skal i slike tilfeller settes til differansen mellom forsikringsverdien, eventuelt forsikringssummen dersom denne er lavere, og den pris som ble oppnådd ved salget. Salget må begjæres uten ugrunnet opphold etter at den foreligger endelig besiktigelsesrapport. Er varene lett bederlige, kan selskapet begjære salg uten å avvente endelig besiktigelsesrapports og selv om skadeprosenten ikke overstiger 50 %. Selskapets rett til å begjære salg etter dette legg er undergitt de samme begrensninger som realisasjonsretten jf. pkt. 11.8.</p> <p>Går de skadede varer totalt tapt før utløpet av forsikringstiden, kan sikrede ikke kreve erstatning dersom:</p> <ol style="list-style-type: none"> Et selskap utbetaler erstatning for totaltap uten fradrag for delskaden, eller Totaltaket ikke erstattes under noen forsikring.
10.7 Skade på- eller tap av en del av et hele	<p>Ved skade på- eller tap av en del av en gjenstand som består av flere deler, erstatter selskapet bare omkostningene ved å reparere eller fornye den del som er skadet eller gått tapt. Dette gjelder selv om det er av vesentlig betydning at gjenstanden er komplett.</p>

10.8 Rednings-omkostninger	<p>Selskapet erstatter sikredes redningsomkostninger i samsvar med FAL § 6-4, med mindre reglene i pkt. 10.9 kommer til anvendelse. Ved internasjonal transport, herunder transport til og fra norsk kontinentalsokkel, erstatter selskapet ikke sikredes ansvar for tap påført tredjemann.</p>
10.9 Felleshavari	<p>Selskapet svarer for felleshavaribidrag som er utlignet på den forsikrede interesse, hvis felleshavarihandlingen er foretatt av hensyn til de farer som forsikringer omfatter eller følger av pkt. 2.5.</p> <p>Bidraget erstattes på grunnlag av dispasje, lovlig oppgjort etter gjeldende rettsregler eller vilkår som må ansees sedvanlige i vedkommende fart.</p>
10.10 Omkostninger ved sikkerhetsstillelse	<p>Hvis sikrede i anledning av et forsikringstilfelle har måttet stille sikkerhet, kan sikrede i forbindelse med dette kreve rimelige utgifter erstattet av selskapet.</p>
10.11 Saks-omkostninger	<p>Når et ansvar som omfattes av forsikringen gjøres gjeldende mot sikrede, og når sikrede gjør gjeldende dekningskrav mot tredjemann i anledning av tap som omfattes av forsikringen, svarer selskapet for de omkostninger som påløper, såfremt de tiltak som er truffet, er godkjent av selskapet eller må ansees forsvarlige.</p>
10.12 Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret	<p>Er selskapet ansvarlig for tapet, skal det også erstatte rimelige omkostninger ved fastsettelsen av tapet og beregningen av erstatningen. Selskapet betaler alltid utgiftene til sin egen besiktelsesmann.</p>
10.13 Omkostninger ved tiltak som angår flere interesser	<p>Er det påløpt omkostninger som nevnt i pkt. 10.8 – 10.12 ved tiltak som angår flere interesser, svarer selskapet bare for den del av omkostningene som ved en forholdsmessig fordeling faller på den forsikrede interesse.</p>

11. ERSTATNINGSOPPGJØR

11.1 Sikredes opplysningsplikt	<p>Ved erstatningsoppgjøret plikter sikrede å gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.</p> <p>Sikrede skal også søke å medvirke til at opplysninger og dokumenter som beror hos tredjemann, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar, utleveres til selskapet.</p>
11.2 Svik	<p>Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som han vet eller må forstå kan føre til at han får utbetalt en erstatning han ikke har krav på, mister han ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, jf. FAL § 8-1 annet ledd.</p>
11.3 Besiktelse av skade	<p>Krever sikrede erstatning for skade eller totaltap overensstemmende med pkt. 10.4 d., skal varene, hvis det begjæres av selskapet eller sikrede, besiktes av en representant for sikrede og en representant for selskapet i fellesskap.</p> <p>Før besiktelsen skal varepartiet, så langt det er mulig, oppdeles i grupper etter arten og omfanget av skadene. Representantene skal så langt det er mulig uttale seg om den sannsynlige årsak til de enkelte skader, tidspunktet for deres inntreden, og angi hvordan skaden før utbedres eller i hvilken grad skaden reduserer varens verdi (skadeprosenten).</p>

	<p>Er det uenighet mellom sikredes og selskapets representanter om skadens omfang og årsak, kan partene bli enige om å tilkalle en oppmann. I så fall utnevnes oppmannen av partenes representanter i fellesskap. Oppmannen skal avgi en begrunnet uttalelse om de spørsmål som partenes representanter er enige om å forelegge ham.</p>
11.4 Valutakurser	<p>Har sikrede hatt utlegg i annen valuta enn den som forsikringssummen er fastsatt i, skal omregningen skje etter kursen på utleggsdagen. Hvis utlegget forfaller til bestemt tid, og sikrede uten rimelig grunn lar være å betale ved forfall, kan han ikke kreve erstatning etter en høyere kurs enn forfallsdagens. Har sikrede etter samråd med selskapet foretatt dekningskjøp, legges dekningskursen til grunn.</p> <p>Skal selskapet erstatte omkostninger som ikke er betalt når oppgjøret finner sted, skjer omregningen etter kursen på den dag erstatningsberegningen avgis.</p>
11.5 Renter av erstatningen	<p>Sikrede har krav på renter av erstatningen når det er gått to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt til selskapet. Skal selskapet erstatte sikredes utlegg, inntreer renteplikten tidligst to måneder etter at utlegget er gjort.</p> <p>Forsømmer sikrede å gi opplysninger eller utlevere dokumenter som nevnt i pkt. 11.1, har han ikke krav på renter for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis sikrede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør.</p> <p>For renten gjelder ellers lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. §§ 2 annet ledd og 3.</p> <p>Er forsikringssummen fastsatt i annen valuta enn i norske kroner, skal renten etter første ledd beregnes etter en rentesats tilsvarende tre måneders LIBOR for avtalt valuta med tillegg av 1,5 prosentpoeng, bestemt etter den dags rentesats som gjelder når selskapets renteplikt begynner å løpe etter første ledd.</p> <p>Rentesatsen reguleres deretter hver tredje måned.</p>
11.6 Forsikringsdokumentet som legitimasjonsdokument	<p>Har selskapet i god tro utbetalt erstatning eller foretatt andre disposisjoner over forsikringsforholdet etter å ha fått forevist forsikringsdokumentet og gitt dette påtegning om disposisjonen, kan det ikke senere gjøres gjeldende at den som foreviste forsikringsdokumentet manglet rett til å råde over forsikringsforholdet.</p>
11.7 Selskapets rett til å forlange forsikringsdokumentet tilbakelevert eller forevist ved utbetaling av erstatning	<p>Selskapet kan forlange å få tilbakelevert forsikringsdokumentet før det utbetaler erstatning. Ved utbetaling av forskudd på erstatning kan selskapet forlange forsikringsdokumentet forevist til påtegning.</p>
11.8 Selskapets adgang til å overta varene ved utbetaling av erstatning	<p>Ved betaling av erstatning for totaltap eller manko trer selskapet inn i sikredes rett til de varer som er erstattet, med mindre det senest ved utbetalingen gir avkall på sin rett. Pkt. 9.2 får tilsvarende anvendelse.</p> <p>Ved disponeringen av de varer som selskapet har overtatt retten til etter første ledd, plikter selskapet å ta tilbørlig hensyn til sikredes interesser.</p> <p>Sikrede plikter å skaffe selskapet alle dokumenter som er av betydning å ha som eier. Omkostninger som påløper i denne forbindelse, bæres av selskapet.</p>

12. DEKNINGSKRAV MOT TREDJEMANN (REGRESS)

12.1 Selskapets rett til å tre inn i dekningskrav som sikrede	<p>Kan sikrede forlange at tredjemann erstatter tapet, inntreer selskapet ved utbetalingen av erstatningen i sikredes rett mot tredjemann. I forhold til speditor, transportør o.l. gjelder dette også hvor disse står som forsikringstakere.</p>
--	---

har mot tredjemann	<p>Svarer selskapet bare delvis for tapet, deles kravet forholdsmessig mellom selskapet og sikrede. Det samme gjelder hvis erstatning for det fulle tap ville bli betalt med et høyere beløp av tredjemann enn av selskapet, men tredjemann bare hefter for en andel av tapet eller hele tapsbeløpet ikke kan inndrives.</p> <p>Hvis selskapets krav utbringer et høyere nettobeløp enn det som er betalt til sikrede med tillegg av renter, tilfaller det overskytende sikrede.</p>
12.2 Sikredes plikt til å bevare og sikre kravet	<p>Sikrede plikter å foreta det nødvendige for å bevare og sikre kravet inntil selskapet selv kan ivareta sine interesser. Hvis det er påkrevet, skal sikrede benytte kyndig teknisk og juridisk bistand.</p> <p>Unnlater sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt å oppfylle sine plikter etter foregående ledd, blir han ansvarlig for det tap selskapet er påført ved forsømmelsen. Ved nasjonale transporter kommer likevel begrensningene i FAL § 4-10 til anvendelse.</p> <p>Selskapets ansvar nedsettes med det beløp det blir avskåret fra å innkreve som følge av at sikrede har fraskrevet seg retten til å kreve erstatning fra tredjemann, dersom fraskrivelsen ikke kan ansees sedvanlig.</p>
12.3 Sikredes plikt til å bistå selskapet med opplysninger og dokumenter	<p>Selskapet har rett til å gjøre seg kjent med alle dokumenter og andre bevisligheter, også før det har overtatt kravet. I tilfelle av prosess mellom sikrede og tredjemann har selskapet rett til å la seg representere ved egen prosessfullmektig.</p>

13. OPPSIGELSE

13.1 Oppsigelse ved svik	<p>Er opplysningsplikten etter pkt. 4.1 svikaktig forsømt, kan selskapet si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med forsikringstakeren med øyeblikkelig virkning. Tilsvarende gjelder overfor sikrede, hvis opplysningsplikten jf. pkt. 4.2 er svikaktig forsømt.</p> <p>Er det utvist svik jf. pkt. 11.2, kan selskapet si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med sikrede med én ukes varsel.</p>
13.2 Oppsigelse ved uriktige opplysninger	<p>Blir selskapet kjent med at de opplysninger det har fått om risikoen er uriktige eller ufullstendige på noe vesentlig punkt, kan det si opp forsikringen med 14 dagers varsel.</p>
13.3 Oppsigelse som følge av sikredes handling etter unnlatelse	<p>Selskapet kan si opp forsikringsavtalen med to måneders varsel dersom:</p> <ol style="list-style-type: none"> Sikrede forsettlig har fremkalt, eller forsøkt å fremkalle et forsikringstilfelle, eller forårsaket et forsikringstilfelle ved grov uaktsomhet, eller En sikkerhetsforskrift er overtrådt av sikrede eller noen som sikrede kan identifiseres med, jf. pkt. 3.2, og oppsigelse er rimelig. <p>Ved internasjonale transporter er oppsigelsesfristen for pkt. 13.3 a. én uke.</p>

14. LOVVALG OG JURISDIKSJON

14.1 Lovvalg og jurisdiksjon	<p>For forsikringen gjelder norsk rett, herunder lov om forsikringsavtaler (FAL) av 16. juni 1989 nr. 69 § 1-1 til § 8-6, og § 20-1 og § 20-2, med mindre annet følger av forsikringsbeviset eller disse vilkår.</p> <p>Tvist vedrørende forsikringsforholdet skal avgjøres av de ordinære domstoler i den rettskrets selskapet har sitt hovedkontor.</p>
-------------------------------------	---

15. INSTRUKS TIL VAREMOTTAKER

15.1 Kontroll	<ul style="list-style-type: none"> • Kontroller varen umiddelbart ved mottak. • Undersøk mengde mot faktura/pakklister/fraktbrev. • Se etter ytre skader på emballasjen som kan indikere skade på eller tap av innhold. • Kontroller containeren for skade og dennes plomber. • Mål varetemperaturen for termogods og undersøk årsaken til temperatursvikt.
15.2 Bevissikring	<p>Når mangler konstateres må bevis sikres og forsikringsselskapet varsles.</p> <p>Tilkall transportøren og påvis mangelen.</p> <p>Påfør mottakskvitteringen, transportørens eksemplar av fraktbrevet eller kjøreseddelen de mangler som er funnet.</p> <p>Krev for termogods utlevert kjølejournal og/eller temperaturtape fra automatisk temperaturskriver samt fortegnelse over andre varer transportert i samme termorum bevitnet av transportør.</p> <p>Tilkall samtidig forsikringsselskapet eller dets representant til besiktelse.</p>
15.3 Redning	<p>Forsøk å begrense skaden eller tapet.</p> <p>Forsikringsselskapet vil erstatte omkostninger som påløper ved rimelige og fornuftige redningstiltak i tillegg til skader eller tap.</p>
15.4 Reklamasjon	<p>Reklamer skriftlig til transportøren eller dennes agent.</p> <p>Send omgående reklamasjon til transportøren eller agenten og hold denne ansvarlig for manglene.</p> <p>Reklamasjon må senest være sendt innen følgende frister:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Sjøtransport: Innen 3 dager b. Land-/lufttransport: Innen 7 dager
15.5 Dokumentasjon	<p>Dokumentasjon ved krav mot forsikringsselskapet:</p> <p>Send forsikringsselskapet eller dets representant:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Leverandørfaktura b. Fraktbrev, og/eller c. Konnossement, og/eller d. Ankomstmelding e. Besiktelsesdokument f. Kopi av reklamasjonsbrev til transportøren